

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

Mariusz Wilczyński (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z powództwa T.R.

przeciwko S. sp. z o.o. w B.

o wynagrodzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2025 r.,

w przedmiocie skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 25 października 2022 r., sygn. VII P 277/22:

- I. uchyła zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania;**
- II. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania przed Sądem Najwyższym wywołane wniesioną skargą nadzwyczajną.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lipca 2022 r. T.R. (dalej: „powód”) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej S. sp. z o.o. na rzecz powoda kwoty 35.883,42 zł (trzydzieści pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt trzy 42/100 złotych) brutto tytułem wynagrodzenia za pracę z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia rozwiązania stosunku pracy do dnia zapłaty; zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, wydanie nakazu zapłaty nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, rozpoznanie sprawy pod nieobecność powoda i wydanie wyroku zaocznego w przypadku niestawienia się pozwanej na rozprawę. W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że został w dniu 18.02.2022 r. zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o DMC pow. 3,5 t przez pozwaną spółkę, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 5992 zł brutto z wynagrodzeniem za czas dyżuru w zależności od minimalnej stawki dziennej obowiązującej w państwach UE i kosztami z tytułu podróży służbowej (por. pkt 5 umowy o pracę, t. I, k. 16). Praca była wykonywana w Belgii, Francji, Niemczech, Włoszech i w Polsce. Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło za porozumieniem stron w dniu 26.03.2022 r., oświadczeniem powoda. W tym czasie, jak twierdzi powód, otrzymał łącznie wynagrodzenie w wysokości 2400 zł, próbował bezskutecznie kontaktować się z pozwaną, skierował w dniu 25 kwietnia 2022 r. wezwanie do zapłaty dla pozwanej, które nie zostało odebrane. Oświadczeniem datowanym na 17 marca 2022 r. została rozwiązana umowa o pracę na podstawie art. 52 § 1 k.p.

Pozwana, mimo wezwania Sądu z dnia 28 lipca 2022 r., nie wyliczyła jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, nie przesłała akt osobowych ani nie złożyła odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni. Korespondencja była awizowana dwukrotnie. W aktach sprawy do dnia 25 października 2022 r. nie znajdowało się pełnomocnictwo od pozwanej ani inne pismo pozwanej. Ze znajdujących się w aktach sprawy wypisów z KRS wynikało, że zarząd pozwanej był jednoosobowy i nie dokonywano zmian. Pozwana nie stawiała się na termin rozprawy w dniu 25 października 2022 r., w związku z czym został wydany wyrok zaoczny.

Wyrokiem z dnia 25 października 2022 r., sygn. VII Pa 277/22, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 35.883,42 zł (trzydzieści pięć tysięcy osiemset

osiemdziesiąt trzy 42/100 złotych) brutto tytułem wynagrodzenia za pracę z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 marca 2022 r. do dnia zapłaty; kwotę 1795 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 28 listopada 2022 r.

Pismem z dnia 22 grudnia 2022 r., pozwana wniosła o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od powyższego wyroku zaocznego, argumentując, iż jako jedyny członek zarządu S. sp. z o.o., od lipca 2021 r. jest osobą trwale niezdolną do samodzielnej egzystencji, a od sierpnia 2021 r. – na podstawie decyzji Prezydenta Miasta B. z dnia 17 sierpnia 2021 r. – przebywa w Domu Pomoc Społecznej w I., w związku z czym nie miała możliwości odbioru jakiejkolwiek korespondencji kierowanej na adres rejestrowy pozwanej spółki. O wydaniu przez Sąd wyroku zaocznego w sprawie VII Pa 277/22 dowiedziała się w związku z zajęciem rachunku bankowego. Do powyższego pisma, załączono sprzeciw od wyroku zaocznego, wnosząc o uchylenie w całości wyroku zaocznego, oddalenie powództwa w całości, wyznaczenie rozprawy, przeprowadzenie dowodów z przedstawionych dokumentów i zeznań świadka, zobowiązanie do przedłożenia karty kierowcy, dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalizującego się w wyliczeniach płac zagranicznych, zaniechanie wyznaczania posiedzenia przygotowawczego ewentualnie przeprowadzenia posiedzenia bez udziału pozwanej i zobowiązanie do złożenia pisma przygotowawczego, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, zawieszenie klauzuli wykonalności oraz o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że żądana kwota jest nierealna w odniesieniu do realiów gospodarczych, odwołując się do przepisów prawa pracy Belgii, Francji, Niemiec i Włoch i przedstawiając zestawienia tras. Zdaniem pozwanej umowa została rozwiązana na podstawie oświadczenia pracodawcy w trybie art. 52 k.p. z powodu porzucenia pracy i narażenia na koszt ściągnięcia ciągnika. Do sprzeciwu dołączono akta osobowe pracownika, zawierające m.in. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę, kartę kierowcy, porozumienie w sprawie wprowadzenia indywidualnego rozkładu czasu pracy oraz informacje wydane na podstawie art. 29 k.p.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2023 r., Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego oraz odrzucił złożony sprzeciw. W uzasadnieniu postanowienia, Sąd Rejonowy wskazał na okoliczności wynikające z braku organizacji odbioru korespondencji przez pozwaną w zastępstwie jej prezesa zarządu. Sąd Rejonowy wskazał, że z zastosowaniem fikcji podwójnego awizo termin upłynął od dnia 15 listopada 2022 r. w dniu 28 listopada 2022 r.

Pozwana wniosła zażalenie na powyższe postanowienie do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy pismem z dnia 16 lutego 2023 r. W uzasadnieniu zażalenia pozwana wskazała, że była pozbawiona możliwości obrony swoich praw, jako że korespondencja nie była doręczana do jej rąk ani do rąk jej upoważnionego pracownika.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2023 r., sygn. akt VI Pz 3/23, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił zażalenie pozwanej.

W uzasadnieniu do wyroku z dnia 25 października 2022 r., sygn. VII Pa 277/22 sporządzonym na podstawie art. 92 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wskazał, że pozwana jest spółką prawa handlowego, reprezentowaną przez prezesa zarządu w osobie U.K., która ze względu na chorobę i niezdolność do samodzielnej egzystencji przebywała w Domu Pomocy Społecznej od lipca 2021 r. W takiej sytuacji podlega ocenie, czy strona podjęła działania zmierzające do zapewnienia należytego odbioru korespondencji, szczególnie gdy dotyczy to podmiotu gospodarczego. Zdaniem Sądu Rejonowego, skoro prezes zarządu nie mogła osobiście odbierać korespondencji, powinna była zadbać o należyte wykonanie tej czynności przez inne osoby (rozszerzenie zarządu, ustanowienie prokury, ustanowienie pełnomocnika do doręczeń), bądź wskazanie adresu do korespondencji, a nawet likwidację spółki. Sąd uznał, że z pozwu wynika, że strony w ramach swobody umów, dokonały uzgodnień w zakresie przysługujących powodowi należności za pracę. Wobec bezczynności pozwanego w procesie, Sąd uznał, iż nie miał żadnych podstaw do ingerencji w ustalenia stron i podważania ich treści. Tym bardziej, że nie naruszały one prawa, nie zmierzały do jego obejścia ani też nie naruszały praw pracownika.

Prokurator Generalny pismem z dnia 8 grudnia 2023 r. wniósł skargę nadzwyczajną zaskarżając w całości prawomocny wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 października 2025 r., sygn. VII P 277/22.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie zasad oraz praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.), a w szczególności zasadę ochrony zaufania jednostki do państwa i jego organów (art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), bezpieczeństwa prawnego i pewności prawa; prawa do rzetelnego i sprawiedliwego ukształtowania postępowania sądowego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) oraz bezpodstawną ingerencję w konstytucyjnie chronioną w ramach art. 64 ust. 1 - 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sferę praw majątkowych pozwanej, poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyroku zaocznego zasądzającego przeciwko pozwanej kwotę dochodzoną pozwem, w sytuacji, gdy stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy w postaci twierdzeń zawartych w pozwie dotyczących m.in. wyliczeń za wynagrodzenie za pracę był nieprawidłowy, a przedłożone dokumenty w żaden sposób nie dowodziły zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia co nie uzasadniało dochodzonego roszczenia - roszczenie było zatem oczywiście bezzasadne, a to winno skutkować oddaleniem powództwa;
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 339 § 1 i 2 k.p.c. poprzez uznanie, że zaistniały przesłanki do wydania wyroku zaocznego, bez dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania oraz przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda o faktach zawartych w pozwie dotyczących m.in. wyliczeń za wynagrodzenie za pracę oraz w załączonym do pozwu wyliczeniem zaległego wynagrodzenia za pracę wg nowych przepisów tzw. pakietu mobilności, które to wyliczenie miało uzasadniać wysokość roszczenia w sytuacji, gdy wskazywane przez powoda okoliczności budziły uzasadnione wątpliwości – jako niespójne, wewnętrznie sprzeczne, niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Prokurator Generalny wniosł o uwzględnienie skargi nadzwyczajnej oraz uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w tym postępowania ze skargi nadzwyczajnej.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną, powód wniosł o oddalenie skargi i zwrot kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nadzwyczajna Prokuratora Generalnego zasługuje na uwzględnienie.

1. Dopuszczalność wniesienia skargi nadzwyczajnej uwarunkowana jest spełnieniem szeregu przesłanek ustawowych, które dzieli się na przesłanki materialne i formalne. Wśród przesłanek materialnych wyróżnia się ogólne, które muszą stanowić podstawę każdej skargi nadzwyczajnej, oraz szczególne, spośród których przynajmniej jedna powinna być podstawą danej skargi nadzwyczajnej.

2. Zgodnie z art. 89 § 1 u.SN skarga nadzwyczajna może być wniesiona od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia oraz gdy dodatkowo spełniona jest choćby jedna z następujących przesłanek szczególnych: orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji, lub orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, lub zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

3. Przesłanki formalne odnoszą się do substratu zaskarżenia, terminu i podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi. W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości legitymacja Prokuratora Generalnego do wniesienia skargi nadzwyczajnej. W świetle art. 89 § 2 ustawy o SN Prokurator Generalny jest

wskazany jako jeden z podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi nadzwyczajnej, w związku z czym skarga nadzwyczajna pochodzi od uprawnionego podmiotu.

4. Wnosząc skargę nadzwyczajną, prokurator Generalny dochował terminu na jej wniesienie, jako że nie upłynął okres 5 lat od jego uprawomocnienia do chwili wniesienia skargi.

5. Nie budzi także wątpliwości dopuszczalność niniejszej skargi nadzwyczajnej z perspektywy ustawowych ograniczeń w zakresie przedmiotowym. W sprawie brak jest podstaw do uchylenia orzeczenia bądź jego zmiany w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Nie ma także podstaw do wniesienia skargi o wznowienie postępowania z uwagi na upływ terminu bądź o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia z uwagi na brak przymiotu orzeczenia drugiej instancji. Przedmiotowe orzeczenie obecnie nie może być uchylone w innym trybie niż tylko poprzez wniesienie skargi nadzwyczajnej.

6. Spełnienie przesłanek formalnych dopuszczalności skargi nadzwyczajnej przesądza o dopuszczalności jej kontroli merytorycznej.

7. Na wstępie należy podkreślić, że Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, że rolą kontroli nadzwyczajnej jest eliminowanie wadliwych, a jednocześnie naruszających zasady sprawiedliwości społecznej, orzeczeń sądowych, które dotyczą konkretnych, zindywidualizowanych podmiotów. Wyjątkowość orzekania w ramach tej instytucji powinna dotyczyć tylko tych z nich, które nie dają się pogodzić z podstawowymi zasadami demokratycznego państwa prawnego, będąc *prima facie* orzeczeniami w sposób elementarny niesprawiedliwymi (Wyrok SN z dnia 18 marca 2025 r., II NSNc 420/23, Legalis nr 3207951; podobnie co do charakteru rażącego naruszenia prawa: wyrok SN z dnia 20 marca 1996 r., II PRN 4/96, OSNP 1996, nr 20, poz. 305; Postanowienie SN z dnia 19 lutego 2025 r., II NSNc 40/24, Legalis nr 3183436).

8. Prokurator Generalny, formułując zarzut naruszenia konstytucyjnych praw i wolności pozwanej, słusznie wskazał na zasadę demokratycznego państwa prawnego, z której wyprowadzano m.in. zasadę bezpieczeństwa prawnego i pewności prawa, zasadę ochrony zaufania jednostki do państwa. Prokurator Generalny naruszenia zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i sprawiedliwości społecznej dopatruje się w ingerencji w sferę własności i praw

majątkowych wydanym wyrokiem zaocznym zasądzającym wynagrodzenie na rzecz powoda.

9. Jeśli chodzi o naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji, rację ma Prokurator Generalny, wywodząc, że w treść prawa do sądu wchodzi prawo do uzyskania sprawiedliwego wyroku wraz z uzasadnieniem, prawo dostępu do właściwego sądu, prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej i prawo do wykonania wyroku (zob. wyrok TK z dnia 24 lutego 2003 r., K 28/02, OTK-A, nr 2, poz. 13). W sprawie niniejszej, prawa tego pozwana była pozbawiona.

Jak wynika z akt sprawy i treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, pozwana wykazała się pasywnością do chwili wydania wyroku. Tym samym, wbrew zobowiązaniu Sądu Rejonowego nie złożyła żadnych pism w odpowiedzi na pozew ani nie przesłała żądanych wyliczeń ani akt osobowych w zakresie określonym przez Sąd Rejonowy terminie. Nie można na gruncie niniejszej sprawy tracić z pola widzenia, iż pozwana nie podejmowała korespondencji kierowanej do spółki, bowiem na podstawie decyzji Prezydenta Miasta B. z dnia 17 sierpnia 2021 r. decyzją P. w I. z dnia 20 sierpnia 2021 r. od dnia 20 sierpnia 2021 r. zamieszkała w Domu Pomocy Społecznej w I.. W decyzji Prezydenta Miasta B. wskazano, że pozwana wymaga stałej, całodobowej opieki i nie może samodzielnie funkcjonować w środowisku.

Z powyższego należy wysnuć, iż U.K., będąca prezesem zarządu S. sp. z o.o. oraz jedynym członkiem zarządu, z dniem 20 sierpnia 2021 r. utraciła możliwość samodzielnego odbioru korespondencji kierowanej na adres spółki. Zgodnie z art. 340 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy wyznaczył rozprawę. Pozwana jednak, wobec braku wiedzy o toczącym się postępowaniu, nie składała żadnych pism procesowych do czasu wydania wyroku, ani nie wzięła udziału w wyznaczonej rozprawie celem zajęcia stanowiska, bowiem przebywając w Domu Pomocy Społecznej nie odebrała zawiadomienia o terminie rozprawy skierowanego na adres spółki i podwójnie awizowanego.

W orzecznictwie uznaje się, że miernikiem oceny winy strony w uchybieniu terminu jest zdolność człowieka prowadzącego swoje sprawy z należytą starannością. Brak winy strony z powodu choroby w otwartym terminie na złożenie pisma ma miejsce wtedy, kiedy stan zdrowia uniemożliwił realne działanie (por. postanowienia SN: z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. II CZ 69/14). Sąd Rejonowy

w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia podkreśla, iż prezes zarządu, jeśli nie mogła samodzielnie odbierać korespondencji, winna była zadbać o należyte wykonanie tej czynności przez inne osoby, bądź wskazania adresu do korespondencji. Biorąc jednak pod uwagę, wskazywane powyżej okoliczności, uznać należy, iż prezes zarządu, co najmniej od dnia 20 sierpnia 2021 r. znalazła się w sytuacji szczególnej, spowodowanej jej warunkami osobistymi, tj. chorobą i niezdolnością do samodzielnej egzystencji, skutkującymi brakiem możliwości do samodzielnego funkcjonowania, co skutkowało jej umiejscowieniem w Domu Pomocy Społecznej. Taka sytuacja, mająca charakter obiektywny i niezależny od woli pozwanej, może wyłączyć możliwość przypisania jej winy w uchybieniu terminowi procesowemu. Wobec powyższego, w ocenie Sądu Najwyższego, stanowisko sądu meriti, który odmówił przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego, uznając, że pozwana – jako prezes zarządu spółki – powinna była zapewnić sprawny odbiór korespondencji, stanowi zastosowanie prawa w sposób nadmiernie nieproporcjonalny. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że przesłanka „braku winy” z art. 168 § 1 k.p.c. powinna być interpretowana z uwzględnieniem zasad proporcjonalności oraz konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż nie można przypisać winy stronie za uchybienie terminowi, jeżeli przyczyna uchybienia była od niej niezależna i obiektywnie uniemożliwiała dokonanie czynności procesowej (zob. postanowienie SN z dnia 9 października 2002 r., I CZ 131/02; także postanowienie SN z dnia 8 listopada 2018 r., I CZ 68/18). W podobnym duchu wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 18 lutego 2015 r., VI ACz 297/15, wskazując, że „pobyt w zakładzie leczniczym, w którym strona nie miała realnego dostępu do korespondencji i pomocy prawnej, może uzasadniać przywrócenie terminu”. Teza ta zachowuje pełną aktualność w realiach niniejszej sprawy, w której pozwana na mocy decyzji organu administracji publicznej administracji została umieszczona w instytucji opiekuńczej. O ile w zwykłych warunkach na prezesie zarządu spółki ciąży zwiększony obowiązek dbałości o organizację działalności podmiotu, o tyle w sytuacji, gdy osoba ta została faktycznie pozbawiona możliwości działania w wyniku decyzji administracyjnej i obiektywnych ograniczeń zdrowotnych, ocena jej zachowania wyłącznie przez pryzmat formalnego

statusu przedsiębiorcy prowadziłyby do nieusprawiedliwionego pozbawienia prawa do obrony. Dodatkowo, nie sposób pominąć, iż pozwana – po uzyskaniu informacji o wydaniu wyroku zaocznego – niezwłocznie podjęła próbę obrony swych praw, wnosząc wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu. Tego rodzaju działanie jest dowodem jej staranności i wyklucza przypisanie jej rażącego niedbalstwa.

10. Prokurator Generalny stwierdził, że oczekiwania powoda co do wynagrodzenia za pracę są oderwane od warunków rynkowych. Argument ten wyprowadzony jest z zarzutu naruszenia art. 64 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez nieuprawnioną ingerencję w prawa majątkowe pozwanej. Z tego względu należy go odczytywać łącznie z zarzutem naruszenia art. 339 k.p.c. poprzez wydanie wyroku zaocznego, co miało wpływ na zasądzenie od pozwanej kwoty zaległego wynagrodzenia na rzecz powoda.

Powód przedstawił wyliczenia w oparciu o stawki godzinowe obowiązujące na dzień złożenia pozwu w poszczególnych krajach, w których wykonywał pracę i dokonał konwersji na złote z euro według kursu obowiązującego na dzień złożenia pozwu.

Zgodnie z art. 339 k.p.c., Sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew. (§ 1). W przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Powyższe, reguluje przesłankę orzekania zaocznego fakultatywnego. Przepis ten został zmieniony na skutek nowelizacji z 4 lipca 2019 r. i w obecnym brzmieniu obowiązuje od 7 listopada 2019 r. Zmiana utrzymała zasadę, że wydanie wyroku zaocznego stanowi konsekwencję bierności pozwanego, która jest rozumiana jako niezajęcie przez pozwanego stanowiska wobec żądań powoda. Nowe brzmienie art. 339 pozwala na zastosowanie konsekwencji wynikających z bierności pozwanego na wczesnym etapie postępowania, tj. jeżeli przedstawione w pozwie fakty nie budzą wątpliwości (art. 339 § 2), a pozwany nie złoży w przepisany termin odpowiedzi na pozew, której złożenie w obecnym stanie prawnym jest obligatoryjne. Oznacza to zatem,

że wyrok może zostać wydany na posiedzeniu niejawnym, bez potrzeby wyznaczania terminu rozprawy. W judykaturze wskazano, że przewidziane w art. 339 § 2 domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Zaistnienie przesłanek wskazanych w art. 339 § 2 k.p.c. pozostawione jest swobodnej ocenie sądu, dokonywanej w okolicznościach konkretnego przypadku. Sąd nie jest jednak zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (zob. O. M. Piaskowska [w:] M. Kuchnio, A. Majchrowska, K. Panfil, J. Parafianowicz, A. Partyk, A. Rutkowska, D. Rutkowski, A. Turczyn, O. M. Piaskowska, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, art. 339).

Sąd Rejonowy stwierdził, iż przytoczone przez powoda okoliczności zasadniczo nie budziły wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i stąd roszczenie powoda uznać należało za zasadne. Wskazano, iż powód niewątpliwie wykonywał pracę polegającą na wyjazdach samochodem ciężarowym poza granicę kraju i z tego tytułu miał prawo do ryczałtu za podróże służbowe oraz noclegi poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro pracodawca nie prowadził ewidencji czasu pracy powoda i nie dokonał żadnej próby jej przedstawienia, a powód przedstawił wyliczenia i prawdopodobny wymiar świadczonej pracy, to w myśl wspomnianego art. 339 § 2 k.p.c. twierdzenia powoda stały się podstawą faktyczną wyroku zaocznego. Powód domagał się zasądzenia kwoty 35883.42 zł. Zgodnie z przedłożonymi wyliczeniami należności za pracę w kraju i za granicą wynosiły 38283,42 zł, a z tej kwoty należało odjąć kwotę 2400 zł otrzymanego od pozwanej wynagrodzenia.

Jak wynika z powyższego, Sąd Rejonowy bez jakiegokolwiek analizy merytorycznej dokonanych przez powoda obliczeń w zakresie wysokości należnej kwoty wynagrodzenia zasądził od pozwanej na rzecz powoda wskazaną przez niego kwotę. Wskazać należy, że w cytowanym uzasadnieniu skarżonego orzeczenia, Sąd Rejonowy w żaden szczegółowy sposób nie odniósł się do sposobu wyliczeń zasądzonej kwoty, a jedynie przytoczył przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 879 ze zm.) oraz kodeksu pracy, uznając twierdzenia powoda za niebudzące wątpliwości i mieszczące się w granicach prawa. Sąd Rejonowy brak ingerencji w przedstawione przez powoda twierdzenia uzasadnił bezczynnością pozwanej w procesie, która, jak już wskazano powyżej, zdaniem Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie, należy uznać za niezawinioną.

11. Wskazać natomiast należy, że orzecznictwie i doktrynie utrwalony jest pogląd, że „przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od rozważenia, czy przytoczone okoliczności uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu oraz czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem całkowicie zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (zob. orzeczenie SN z 29 maja 1958 r., I CR 969/57, OSNCP 1960/1, poz. 14; wyroki SN: z 15 września 1967 r., III CRN 175/67, OSNCP 1968/8-9, poz. 142; z 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNCP 1996/7-8, poz. 108; z 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Prok. i Pr.-wkł. 1997/10, s. 44; z 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr.-wkł. 1999/9, s. 30). Jeżeli zatem w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności brak jest podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, sąd wyrokiem zaocznym oddał powództwo (zob. wyrok SN z 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, Biul. SN 1972/10, poz. 178; por. K. Weitz, Wyrok zaoczny oddalający powództwo, PPC 2011/3, s. 36 i n.; A. Jakubecki [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1 - 366, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, art. 339). Zgodzić należy się, ze wskazaniem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia 10 września 1998 r., sygn. III CKU 46/98, że uwzględnienie powództwa wyrokiem zaocznym i bezkrytyczne przyjęcie prawdziwości twierdzeń pozwu, mimo nasuwających się wątpliwości, podważa zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości, godząc tym samym w interes Państwa.

Prokurator Generalny słusznie wskazał, iż Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, wydając wyrok zaoczny, bezkrytycznie uznał twierdzenia powoda za prawdziwe.

Zgodnie z art. 775 § 1 k.p.: „Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba

pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową”. Art. 2 pkt 7) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, uznaje za podróż służbową każde zadanie służbowe wykonywane w ramach krajowych przewozów drogowych polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejsce prowadzenia działalności gospodarczej pracodawcy lub wyjazdu poza siedzibę pracodawcy w celu wykonywania przewozu drogowego (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 220; dalej: „u.c.p.k.”). W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się autonomiczny charakter definicji podróży służbowej kierowców. Zgodnie z art. 2 pkt 7 u.c.p.k. wynika, że w przypadku kierowców obowiązuje autonomiczna względem art. 775 k.p. definicja podróży służbowej (zob. wyrok SN z 20.5.2011 r., II UK 349/10, Legalis). Zgodnie z tymi przepisami podróż służbowa to każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejscowość, w której znajduje się siedziba pracodawcy oraz inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności filie, przedstawicielstwa i oddziały, jak również wyjazd poza tak rozumianą miejscowość w celu wykonania przewozu drogowego. Należy w tym miejscu podkreślić, że wyrokiem z dnia 24.11.2016 r., sygn. K 11/15, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 21a u.c.k.p. w zw. z art. 775 § 2, 3 i 5 k.p. w zw. z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia o podróżach służbowych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Niemniej, Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że po wyżej wskazanym wyroku TK do pracowników - kierowców w transporcie międzynarodowym znajdują zastosowanie reguły rozliczenia podróży służbowej przewidziane w art. 77 k.p. Artykuł 2 pkt 7 u.c.p.k. w relacji z art. 4 u.c.p.k. i art. 5 k.p. wypiera bowiem stosowanie art. 775 § 1 k.p. (zob. P. Korus [w:] A. Sobczyk (red.), Kodeks pracy. Komentarz, wyd. 7, 2025, art. 775; uchwała SN(7) z dnia 26 października 2017 r., sygn. III PZP 2/17).

Tymczasem, jak wynika z uzasadnienia pozwu oraz załączonym przez powoda „wyliczeniem zaległego wynagrodzenia za pracę wg nowych przepisów tzw. pakietu mobilności”, które to wyliczenie miało uzasadniać wysokość roszczenia, powód, w przedstawionym przez siebie wyliczeniu, przyjął założenie, że czas

świadczenia przez niego pracy poza granicami Polski, w poszczególnych państwach, wynosił 24 godziny na dobę (lub ich wielokrotność - jeśli przebywał w danym kraju kilka dni), za co domagał się, wynikającego z umowy „wynagrodzenia za czas dyżuru uzależnionego od wysokości płacy minimalnej obowiązującej na terenie Unii Europejskiej”. W oparciu o takie założenia, nie tylko niezgodne z logiką i doświadczeniem życiowym, ale także z przepisami prawa pracy czy ustawą o czasie pracy kierowców, powód wyliczył należne mu - w jego ocenie - wynagrodzenie za pracę w wymienionych przez niego Państwach (Belgia, Francja, Niemcy, Włochy), poprzez przemnożenie godzinowych stawek minimalnego wynagrodzenia obowiązujących w danym kraju razy 24 godziny (lub ich wielokrotność - jeśli przebywał w danym kraju 2 albo więcej dni). Ponadto, powód w przedstawionym przez siebie wyliczeniu wskazał dni, podczas których miałby wykonywać pracę w kilku krajach jednocześnie i dla każdego z tych krajów wskazał 24-godzinny okres pracy (w oparciu o co przemnożył dany dzień dwukrotnie razy obowiązującą na terenie poszczególnych krajów stawkę). Wskazać należy, że Sąd Rejonowy w żaden sposób nie odniósł się do wyliczeń przedstawionych przez powoda, które ze swej natury zawierają wskazane powyżej błędy logiczne.

12. Na kanwie niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż nieobecność pozwanej na rozprawie oraz jej bierność w trakcie postępowania nie można w pełni uznać za zawinioną. Nie budzi wątpliwości stwierdzenie powoda o konieczności wypłaty zaległego wynagrodzenia za pracę za granicą, jednakże Sąd Najwyższy dzieląc zarzuty skargi nadzwyczajnej stwierdził, iż budzi wątpliwości sposób wyliczenia należnego wynagrodzenia, w który to Sąd Rejonowy nie ingerował i którego nie badał, uznając je za nienaruszające przepisów prawa i niepodważony skutecznie przez stronę przeciwną. Z tych względów, Sąd Najwyższy uznał, iż wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 25 października 2022 r., sygn. VII P 277/22 należało uchylić i sprawę przekazać temu Sądowi celem ponownego, rzetelnego rozpoznania.

13. Mając na uwadze wymienione argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 91 § 1 u.SN oraz art. 39818 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN, orzekł jak w sentencji orzeczenia.

[SOP]

[r.g.]

